

Petak, 16 septembar 2005
Sednica po zahtevu Odbrane
Otvorena sednica
Optuženi nisu prisutni u Sudu.
Početak u 15:15 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-PT, Tužilac protiv Haradinaja, Balaja i Brahimaja

SUDIJA AGIUS: Dobar dan. Samo jedan trenutak. Primetio sam da optuženi još nisu uvedeni. Sačekaćemo. Oni neće biti prisutni? U redu. Mislio sam da će prisustvovati ovom interesantnom zasedanju. Sad ćemo da nastavimo. Molim da se strane predstave. Prvo Tužilaštvo.

TUŽILAC MOORE: Moje ime je Moore. Viši zastupnik Tužilaštva. danas mi pomažu gospodin Gilles Dutertre i gospođa Sandra D'Angelo. Hvala vam.

SUDIJA AGIUS: Hvala va. Želim dobar dan vama i vašem timu. Odbrana optuženog Haradinaja?

ADVOKAT EMMERSON: Moje ime je Ben Emmerson. Zajedno sa gospodinom Rodney Dixonom gospodinom Michael O'Reillyem zatupam gospodina Haradinaja.

SUDIJA AGIUS: Hvala. Dobar dan i vama i vašim kolegama. Svrha ovog današnjeg zasedanja je da se dopuni zahtev Odbrane koji je podnet 15. avgusta u ime optuženog Ramusha Haradinaja. U tom predlogu se traži da se ponovo ocene i razmotre uslovi za privremeno puštanje na slobodu. Nakon toga usledio je odgovor Tužilaštva na ovaj predlog. To je bilo 12. septembra. Dobili smo takođe i izveštaj Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara, gospodina Soren Jessen-Petersena u ime UNMIK, koji je poslat Sekretarijatu ovog Tribunala. Na kraju imamo poverljivi odgovor Odbrane UNMIK-u i odgovor Tužilaštva na zahtev Odbrane. Mi smo kopije toga dobili pre par sati. To ne znači da to nismo pročitali. Mi smo prošli kroz sve to i upoznati smo sa sadržajem. Ideja da se održi ovo ročište i saslušaj argumentacija po predlogu Odbrane i podnescima koji su usledili, nije posledica toga što to sve nije dovoljno jasno, ili što oni nisu dovoljni sami za sebe. Oni su naprotiv, vrlo jasni. Na vrlo iscrpan način su predstavili Pretresnom veću, o čemu je reč. Prema tome razmena mišljenja između dve strane je bila potpuna. Zahvaljujem se isto tako i predstavniku UNMIK-a, jer je na vreme dao odgovor Pretresnom veću, kako bi ono bilo u poziciji, da se neodložno pozabavi ovim pitanjem. Mislimo da je najbolji način da se ovim bavimo, da mu se da najveća moguća transparentnost. Pri tome ne treba da se ponavljaju stvari koje su iznete u podnescima. Ovo je prvenstveno prilika da obe strane postave pitanja predstavniku UNMIK-a, naročito u pogledu nekih delova u odgovoru

Tužilaštva, koja povlače neka pitanja. U svakom slučaju to je prilika da čujemo dodatnu razmenu mišljenja, naročito sada kada imamo konačni odgovor Odbrane na odgovor Tužilaštva. Mislili smo da bi za početak bilo dobro, da damo reč jednom od zastupnika Odbrane. Pretpostavljam da ste to vi gospodine Emmerson. Dajte nam kratak pregled vaših argumenata, onako kako su izneti u podnescima. Isto tako uzmite u obzir sve ono što je usledilo nakon toga. Nakon vas daćemo reč, pretpostavljam, gospodinu Mooreu i najzad saslušaćemo šta ima da kaže i predstavnik UNMIK-a. Naravno ako išta ostane za raspravu, a pretpostavljam da hoće, vratićemo se na ta preostala pitanja, kada za to dođe vreme. Mislio sam da vam dam 10, maksimum do 15 minuta svakom. Molim vas da se držite tog vrremana. Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, dozvolite da počnem tako što ću se lično zahvaliti Pretresnom veću, koje je uspelo da zadrži mesto i vreme ovog ročišta, mada je u tome bilo nekih poteškoća. Odbrana traži da se izmene uslovi za privremeno puštanje na slobodu i to onako kako su nagovešteni u odluci Pretresnog veća od 6. juna. To znači ukidanje nekih ograničenja na učestvovanje gospodina Haradinaja u političkom životu i da mu se omogući da igra veću ulogu u javnom životu na Kosovu. Odbrana razume zašto je postavljen taj konkretan uslov.

prevodilac: Da li bi zastupnik mogao da malo uspori zbog prevodilaca.

ADVOKAT EMMERSON: Usporicu. Časni Sude, ako sam dobro shvatio, ti uslovi su bilo zato da se onemogući namera gospodina Haradinaja da učestvuje u političkom životu na Kosovu i to u periodu koji će biti dovoljno dug, da se na miran način izvrši tranzicija na uslove za njegovo privremeno puštanje na slobodu. Kao što znate Odbrana je striktno tumačila te uslove i napravila pisani protokol, kako bi osigurala da se doslovce ispoštuju uslovi Pretresnog veća. Međutim, časni Sude, mi smatramo da je u ovom trenutku optuženi zaslužio svo poverenje Pretresnog veća. On se u potpunosti ograničio na administrativne aktivnosti u okviru svoje stranke. On je saradivao u pogledu primene režima koji mu je nametnut, a koji je omogućio UNMIK-u da izbliza prati kako se poštuju svi uslovi privremenog puštanja na slobodu. S obzirom na sadašnji vremenski okvir, budući da je očigledno da će gospodin Haradinaj ostati na privremenoj slobodi barem još godinu dana, a možda i duže, mi smatramo da je došlo vreme da se donekle izmene uslovi njegovog privremenog puštanja na slobodu i da mu se omogući da aktivnije učestvuje u ppolitičkom životu na Kosovu. Šta to znači? Naime, gospodin Haradinaj ne traži da mu se dozvoli, da ima neku poziciju u ime vlade, ili da zastupa Kosovo na pregovorima o njegovom statusu. On traži da bude slobodan da izražava svoja politička stanovišta u javnosti. To znači dve stvari. Prvo, on želi da se nastavi sa širenjem njegove konzistentne poruke, da budućnost Kosova može da bude rešena samo u okviru međunarodnog prava i uz punu saradnju sa međunarodnm institucijama. Drugo, to isto tako znači nastavljanje pružanja njegove bezrezervne podrške procesu potpune integracije svih nacionalnih manjina. S obzirom na te dve stvari, on je u mogućnosti da da jedan važan doprinos Kosovu, i to u trenutku kada njegovi pogledi mogu da imaju težinu na Kosovu. Mi to uviđamo. Nasuprot onom što tvrdi Tužilaštvo, gospodin Haradinaj nikada nije tajio svoju želju da da takav doprinos. On je u jednom vrlo dostojanstvenom govoru koji je održao na sahrani svog brata Envera u aprilu ove godine, kada je na kratko bio privremeno pušten na slobodu, pozvo na saradnju i na mir u ovim teškim

trenucima. On se tako konzistentno ponašao svo ovo vreme. To je i stav posmatrača na Kosovu od marta ove godine, da je stav gospodina Haradinaja izvor stabilnosti u regionu. Da li bismo mogli da na kratko pređemo na privatnu sednicu?

SUDIJA AGIUS: Prelazimo na otvorenu sednicu.

ADVOKAT EMMERSON: Privatnu sednicu.

SUDIJA AGIUS: Dobro, na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA AGIUS: Sada smo opet na otvorenoj sednici. Molim nastavite.

ADVOKAT EMMERSON: Tužilaštvo u svom zahtevu, izgleda da dovodi na neki način u pitanje nezavisnost Specijalnog predstavnika. S obzirom da je gospodin Petersen direktno odgovoran Generalnom sekretaru, ta pozicija Tužilaštva veoma čudi. Tužilaštvo ističe da gospodin Petersen ima visoko mišljenje o gospodinu Haradinaju upravo zbog svega onog što je postigao, dok je bio na funkciji premijera i Odbrana bi želela da naglasi da je ovo osoba koja je svoje mišljenje zasnovala na direktnim kontaktima sa gospodinom Haradinajem. Tužilaštvo se delimično oslanja na suprotnu izjavu koju je dao gospodin Dušan Janjić, koji je koordinator Forum za međuetničke odnose u Beogradu. Nema sumnje da pogledi ovog gospodina zaslužuju poštovanje, ali on je predstavnik Beograda i teško da se može smatrati neutralnim sudijom u ovim stvarima. Mislimo da njegovo mišljenje ne može da ima prevagu nad mišljenjem Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara. Časni Sude, uzimajući u obzir celokupni kontekst, ja bih se sada osvrnuo na četiri konkretna argumenta koje je iznelo Tužilaštvo. Prvo, Tužilaštvo tvrdi da ukoliko se gospodinu Haradinaju dozvoli da igra bilo kakvu ulogu u javnom životu to bi na neki način bilo suprotno uslovima za privremeno puštanje na slobodu i njihovom sadržaju. Oni tvrde, recimo da bi bilo nemoguće da UNMIK nadgleda kretanje gospodina Haradinaja, zato što je svakodnevni raspored jednog političara apsolutno nepredvidljiv. Isto tako, kažu da UNMIK ne bi mogao da ispuni svoju obavezu, da uhapsi gospodina Haradinaja u slučaju kršenja uslova, jer bi njegov politički kapital bio suviše veliki. To je iznenađujuća i neosnovna tvrdnja, koja direktno protivreči dokazima koje je podneo UNMIK. Da li možemo ponovo na kratko da pređemo na privatnu sednicu.

SUDIJA AGIUS: Dobro, prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA AGIUS: Sada smo opet na otvorenoj sednici. Molim nastavite gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, naravno javno učešće gospodina Haradinaja će zahevati delikatno postupanje, ali kao što UNMIK potvrđuje, on se u političkoj areni, do sada ponašao sa najvećom diskrecijom. Kada je Pretresno veće u svojoj odluci od juna, razmatralo mogućnost menjanja uslova za privremeno puštanje na slobodu, bilo je navedeno da će se o ovome odlučivati na osnovu proteklih događaja, na osnovu iskustva. Po našem mišljenju dosadašnje iskustvo je apsolutno pozitivno. Jedini konkretan slučaj na koje Tužilaštvo može da se pozove, kao na dokaz o nesaradnji je, kada je gospodin Haradinaj viđen izvan svoje kuće 7. avgusta.

SUDIJA AGIUS: Ja ne bih da ulazimo u to. Postoje minorni incidenti, ali Tužilaštvo se nije žalilo i zatražilo opoziv.

ADVOKAT EMMERSON: Upravo tako.

SUDIJA AGIUS: Ne bih da dalje to razrađujemo.

ADVOKAT EMMERSON: U tom slučaju ne bih se više izjašnjavao o ovome. Drugi argument, koji je Tužilaštvo iznelo u svom podnesku je, da ukoliko dođe do izmene i ublažavanja uslova pod kojima je on privremeno pušten na slobodu, to bi moglo da eventualno zastraši žrtve i svedoke. Ali kao što se Pretresno veće seća, Tužilaštvo je isti ovaj argument isticalo i u prethodnim svojim podnescima, pre nego što je gospodin Haradinaj privremeno pušten na slobodu i to je Pretresno veće odbacilo. Po našem mišljenju, svo dosadašnje iskustvo pokazuje, da je Pretresno veće bilo u pravu kada je zauzelo takav stav. Teško je reći da bi optuženi na bilo koji način ugrozio bezbednost svedoka i žrtava. Gospodin Haradinaj je čak preduzeo korake u svakom smislu, da bi bio siguran da će se svedoci osećati bezbedno i da će biti spremni da ispričaju svoju priču. On je apsolutno siguran, da je ovaj Sud u stanju da ustanovi istinu. On je dao više javnih izjava u kojima je uveravao potencijalne svedoke, preko svojih advokata, da treba da se osećaju apsolutno slobodnim da svedoče. On je sada čak postavio jedan istražni tim, koji je pod nadzorom međunarodne zajednice. Reč je o ljudima najvišeg kalibra, upravo da bi bili sigurni, da Odbrana može da se priprema za suđenje, a da se istovremeno svedoci i žrtve ne osećaju ugroženim. Ukratko, rekli bismo, da Tužilaštvo nije uspelo da iznese ni jedan konkretan razlog kojim bi mogao da se osporava ovaj zahtev gospodina Haradinaja, da učestvuje u javnom životu. Ukoliko UNMIK smatra, na bilo koji način, da bi to bilo nesaglasno sa njihovom ulogom Specijalni predstavnik Generalnog sekretara bi to svakako već izneo. A sada bih, časni Sude, prešao na treći argument, koji je Tužilaštvo već iznelo, a to je da treba da ostanu na snazi geografska ograničenja u odnosu na slobodu kretanja gospodina Haradinaja. Jasno je, da se ovo odnosi na ublažavanje uslova, da bi on mogao da učestvuje u političkim aktivnostima. Ako će on da ima neku ulogu u javnom životu, onda mu treba omogućiti da putuje po Kosovu, jer će biti potrebno da on posećuje određene lokacije zbog rada u sopstvenoj stranci. Ko što je UNMIK jasno naveo u svom podnesku, oni smataju da to ne bi predstavljalno nikakav problem. I konačno, časni Sude, rekao bih i nešto o tome, što je

Tužilaštvo zahtevalo da se suspenduje dalji tok ovog postupka, dok se stvar dalje ne istraži. Uzimajući u obzir u kakvom stanju se postupak nalazi, mislim da Odbranu ne iznenađuje, to što Tužilaštvo i dalje traži dopunski materijal. To će se sigurno nastaviti još neko vreme, ali po našem mišljenju nema nikakvog opravdanja, da dođe do suspenzije ovog zahteva, koji je bio nagovešten još od kada je doneta odluka o privremenom puštanju na slobodu 6. juna. Zbog svega toga, mi s poštovanjem pozivamo da usvojite ovaj zahtev.

SUDIJA AGIUS: Hvala vam gospodine Emmerson. I hvala vam što ste ostali u okviru od 15 minuta. Zapravo govorili ste 13 minuta. Gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Časni sude, na samom početku bih hteo da se osvrnem na drugo pitanje, koje je pokrenuo moj uvaženi kolega Emmerson. Prvo bih podsetio Sud da kada je doneo svoju odluku o privremenom puštanju na slobodu, da je bilo rečeno, da nisu bili izneti konkretni dokazi, da optuženi može da predstavlja konkretnu opasnost za bilo koga, uključujući žrtve i svedoke. U našem odgovoru, u tački 13. mi smo pomenuli, doduše ne sasvim jasno, da po našem mišljenju, Tužilaštvo je sada u poziciji da pred Sud iznese *ex parte* dokaze koji negiraju ovakve argumente. Uzimajući u obzir okolnosti koje su navedene u tom materijalu, to nije nešto što je za javnost. Mi smo puno pažnje posvetili ovom pitanju. Stoga, bismo zatražili da se ovo iznese pred Pretresno veće, kada se bude odlučivalo ne samo o ovom zahtevu, već uopšte o privremenom puštanju na slobodu.

SUDIJA AGIUS: Da, ali u međuvremenu, hajde da pređemo na druga pitanja.

TUŽILAC MOORE: Ja ne mogu da pređem na druga pitanja, jer mi sada ovde iznosimo da postoje četiri konkretne situacije, kada je Tužilaštvo dobilo određeni materijal, koji ukazuje na to da se u dva navrata pokušalo da se utiče na svedoke. Neću ovom prilikom da ulazim u detalje, koji će biti izneti prilikom suđenja.

SUDIJA AGIUS: Kako možete da očekujete od Pretresnog veća, ili od Predpretresnog veća, da to ozbiljno uzme u razmatranje, ako detalje i informacije ne priložite Odbrani?

TUŽILAC MOORE: Na Sudu je da odluči o slobodi bilo kog optuženog, ali ako optuženi ima određena prava, ta prava imaju i svedoci. Ne mogu sada pred javnost da iznesem materijal kojim mi raspolazemo, jer bi to ugrozilo slobodu, a možda i život određenih ljudi.

SUDIJA AGIUS: Ali, vi zapravo ne kažete, kako je to bilo i u drugim predmetima, da kada je reč o nekom osetljivom materijalu, da se to nije dostavljalo samom optuženom, ali jeste njegovim braniocima. Ukoliko vi imate neke razloge, da sumnjate kako bi se tretirao taj materijal, ne bi trebalo da imate nikakve rezerve po pitanju dostavljanja tog materijala braniocima.

TUŽILAC MOORE: Nije reč da mi nemamo poverenja u nekoga, ili da imamo određenu bojazan, kad je reč o poštenju branilaca. Reč je tome da mi kao služba Tužilaštva imamo

obavezu da se brinemo o bezbednosti sedoka. Mi raspoložemo informacijama, koje ukazuju na to, da je njihova bezbednost već ugrožena. Ukoliko bismo otkrili dopunske informacije, to bi bio neprihvatljiv rizik za te osobe, koje su došle u Sud u želji da daju dokaze Pretresnom veću.

SUDIJA AGIUS: Moram sada da vas zaustavim ovde i daću reč gospodinu Emmersonu, ako želi da odgovori na ovo.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, mi sa dužnim poštovanjem kažemo da Pretresno veće treba da nastavi rad na osnovu materijala koji je iznet. Uz najveće poštovanje gospodina Moorea, nisam siguran da on zapravo shvata kakvo odstupanje od principa fer suđenja on zahteva. U jednoj kratkoj konverzaciji, on je mene obavestio o ovome što će da zahteva kod vas i rekao je da ovo može da bude po modelu *ex parte* procedure koja se koristi u engleskim sudovima. Tu se odlučuje, da li dokazi treba da budu dostavljeni Odbrani, kad se ceo postupak vodi pred porotom. To bi bilo nešto analogno Pravilu 66 (C) Pravilnika ovog Tribunala, kad se vodi jedna *ex parte* rasprava da bi se rešila pitanja koja se tiču obelodanjivanja. Ali ono što gospodin Moore traži, je da se Sud apsolutno osloni na ovu njegovu tvrdnju, da oni raspoložu određenim materijalom, ne dajući istovremeno priliku i Odbrani da pogleda taj materijal i da na njega odgovori. Da sam znao da će se ovo pitanje pokrenuti, ja bih doneo određeni materijal. Mi smo imali jedan primer u Velikoj Britaniji, za koji bi se moglo reći da je analogan ovome. Reč je o odluci Evropskog suda za ljudska prava. Reč je o slučaju Edwardsa i Lewisa protiv Ujedinjenog Kraljevstva pre tri, četiri godine, koji je imao istu ovu situaciju kršenja člana 6.

SUDIJA AGIUS: Ovo je pitanje koje se tiče lične slobode osobe, koja je već puštena na privremenu slobodu, ali i dalje je to pitanje lične slobode. Uz svo dužno poštovanje, ja u tim uslovima ne bih govorio o fer suđenju. Mislim da još uvek nismo dotle došli. Ali vaš zahtev gospodine Moore, je zapravo takav da vi tražite od Pretresnog veća, da pregleda dokumente do kojih se došlo ovom tajnom istragom, ne dozvoljavajući da se čak i delić ove informacije dostavi Odbrani, i onda tražite od Pretresnog veća, da donese odluku, koja bi bila protiv podneska Odbrane, na osnovu materijala, s kojim Odbrana nikad nije bila upoznata. Ja ću vam samo jednostavno odgovoriti. Odgovor Pretresnog veća se u ovakvim okolnostima ne može dati. Ovde se radi o slobodi jednog pojedinca.

TUŽILAC MOORE: Mi... mi...

SUDIJA AGIUS: Mi bismo, naravno, mogli da o ovome razgovaramo poverljivo, o sadržaju ove istrage, ali ne u tom smislu, da se vodi diskusija između vas, Tužilaštva, i nas trojice sudija. Misim da je u interesu svake odbrane, u svakom predmetu, da zna da li postoji osnovana sumnja da osoba ili osobe koje su u vezi s njom, jesu ili mogu da budu upletene u aktivnosti, koje vi sugerirate. Da sam ja advokat, branilac, ja bih prvi hteo da tako nešto znam.

TUŽILAC MOORE: Ja, kao neko ko je bio i tužilac i branilac, tvrdim pred vama da i svedoci takođe imaju svoja prava. Mislim da je važno da se svi podsetimo, da se ovo Veće ne bavi isključivo zaštitom prava optuženih. Svedoci takođe imaju svoja prava. Imaju prava da budu

zaštićeni. Imaju pravo na život u ekstremnim situacijama, kada je on ugrožen. Stoga, ja bih propustio da ispunim svoju dužnost, ukoliko bih otkrio materijal koji svojom prirodom može da otkrije identitet tih svedoka, bilo njihovo ime, ili tako što bi se dao njihov opis, na osnovu koga bi se oni identifikovali. Usled toga, mi smatramo, da postoji materijal, koji sugerise da od trenutka svog puštanja na slobodu gospodin Haradinaj jeste učestvovala u aktivnostima zastrašivanja svedoka. Isto tako, ne ulazeći u detalje, tvrdim, da se mi u ovom trenutku nalazimo u jednoj preliminarnoj fazi. Nažalost, za svaku istragu potrebno je vreme. Tužilaštvo namerava da pojasni ove stvari i da vidi da li je ovo osnovano, da li su ove informacije koje smo mi dobili osnovane, ali ne možemo da otkrijemo informaciju, pomoću koje bi se otkrio identitet svedoka.

SUDIJA AGIUS: U redu.

TUŽILAC MOORE: Ovde je potrebno naći ravnotežu, zar ne?

SUDIJA AGIUS: Da. Čuli smo šta ste imali da kažete, gospodine Moore. Molim da iznesete svoje argumente koji se tiču zahteva Odbrane.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam.

SUDIJA AGIUS: Hvala vam.

TUŽILAC MOORE: U svakom slučaju . . .

SUDIJA AGIUS: Mi ćemo da se vratimo na ovo pitanje. Ono nije rešeno. Mi ćemo međusobno da prodiskutujemo ovo pitanje, da bismo odlučili kakav ćemo značaj da mu pridamo. Videćemo da li postoji potreba, da se ovi dokumenti predaju Sudu i pod kojim uslovima. Mislim, da zasad, možemo da kažemo da u ovom trenutku, ne predviđamo takvu situaciju u kojoj bismo odlučivali o nečemu što nije dato Odbrani na uvid. Ne kažem i optuženom, ali makar Odbrani. Oni moraju da budu u situaciji da mogu da brane svog klijenta.

TUŽILAC MOORE: Naravno, ja potpuno prihvatam ove komentare Pretresnog veća. U svakom slučaju, da li mogu da formalno podnesem zahtev.

SUDIJA AGIUS: Da, ja

TUŽILAC MOORE: jer

SUDIJA AGIUS: Ja sam to već pribeležio.

TUŽILAC MOORE: Mogu li da podnesem zahtev, da se razmatranje ovog pitanja odloži za mesec dana, da bismo mi mogli da obavimo istragu koja se odnosi na ovo pitanje. Moguće je, da će Pretresno veće, u tom roku od mesec dana, da iznese svoj stav da taj materijal treba da se dostavi i Odbrani. Možda ćemo mi otkriti još neke stvari. Ali u svakom slučaju, ja sad ulažem

formalni zahtev za mesec dana odlaganja. Mislim da je važno da se setimo da su svi navodi koji se nalaze pred nama, ozbiljni i teški, kao i svi drugi koji su izneti pred Sud. Ono što se ovde tvrdi je, da je ovaj optuženi učestvovao u zločinima, gde je on imao kontrolu nad drugim učesnicima. Dakle nije sam konkretno učestvovao. Meni je potpuno jasno zašto Sud tako reaguje, jer ne postoji konkretan materijal na koji bi Sud mogao da se osloni, kad je reč o bojazni za svedoke. Sve što možemo sada da kažemo je sledeće: ukoliko bi se gospodinu Haradinaju dozvolilo, da ponovo počne da se bavi političkom aktivnošću, tako što bi bio prisutan u javnom životu, to bi podrazumevalo njegovo pojavljivanje, to bi jasno podiglo njegov ugled. To nije nikakva kritika, ali mislim da bi to samo po sebi uticalo na istrage koje su u toku. To bi moglo da podstakne strah, bez obzira da li je on opravdan ili ne, kod onih koji bi došli da svedoče protiv gospodina Haradinaja i ostalih. Drugo, možda se ovo opet odnosi na materijal koji je pred Tužilaštvom, to bi sve zajedno moglo da oslabi volju svedoka, koji su već bili spremni da dođu i da svedoče. Ali sada, usled novih strahova, koji se javljaju usled publiciteta, koji se daje aktivnosti gospodina Haradinaja vezano za njegovu političku aktivnost, mogli bi sada da se predomisle. Neki su se već predomislili i izneli nam da sad ne bi želeli da svedoče na ovom sudu. Sud mora da obezbedi pravično suđenje. Pravično suđenje podrazumeva i fer postupanje sa svedocima, da bi se osigurala njihova zaštita, da bi se stvorili takvi uslovi da oni mogu da svedoče bez pritiska, na jedan pravičan i razuman način. Ukoliko bi gospodin Haradinaj ponovo počeo da se bavi političkom aktivnošću, po našem tumačenju, to bi značilo da je on na korak od toga da pređe Rubikon i da tako nešto ne sme da se dozvoli.

SUDIJA AGIUS: Hvala vam gospodine Moore. Gospodine, oprostićete mi što sam propustio na početku ovog ročišta da najavim vaše prisustvo kao predstavnika UNMIK-a. Molim vas da vi to učinite sada i ponovo vam se izvinjavam.

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Hvala časni Sude. Hvala vam što ste me pozvali da predstavljam UNMIK danas. Ja sam Lawrence Rossin. Ja sam glavni zamenik Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara za Kosovo i radim u UNMIK-u, odnosno u privremenoj administraciji na Kosovu. Ovde sam bio i u maju povodom zahteva gospodina Haradinaja za privremeno puštanje na slobodu. Ponoviću vrlo kratko ono što sam tada rekao o punomoćjima UNMIK-a na Kosovu. UNMIK je telo Ujedinjenih nacija, koje je odgovorno za privremeno upravljanje Kosovom po Rezoluciji 1244 saveta bezbednosti.

prevodilac: Da li bi predstavnik UNMIK-a mogao da bude zamoljen da uspori zbog prevodilaca i da distribuira tekst koji čita.

SUDIJA AGIUS: Prevodioci su me s pravom zamolili da intervenišem i zamolim vas da malo usporite, kao i da li imate kopiju teksta iz koga čitate da bi oni mogli da je koriste.

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Biću vrlo kratak.

SUDIJA AGIUS: Mislim da imam srpski prvod

prevodilac: izvinite časni Sude.

SUDIJA AGIUS: Da, gospodine Rossin, molim nastavite.

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Izvinite časni Sude. UNMIK će punim kapacitetom da izvrši bilo koji zahtev, koji mu odredi Tribunal. Što se tiče pisma od 1. septembra od Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara Tribunala, mi smo na zahtev ovog Suda dali našu procenu dva zahteva Odbrane, od 5. avgusta 2005. u ime gospodina Haradinaja. Navešću samo nekoliko glavnih stvari. Od privremenog puštanja na slobodu, odnosno predavanja gospodina Haradinaja u privremenu nadležnost UNMIK-a, naša procena je da se on u potpunosti pridržavao uslova iz odluke ovog veća. Mi u tom smislu podnosimo takav izveštaj. Drugo, UNMIK potvrđuje da je u našoj nadležnosti da nadgledamo eventualno učestvovanje gospodina Haradinaja u političkim aktivnostima i to pod uslovima koji su navedeni u paragrafu 9. zahteva Odbrane upućenog Tribunalu. Treće, UNMIK je izrazio generalno pozitivno očekivanje u vezi sa političkom aktivnošću gospodina Haradinaja, a ukoliko Sud bude izmenio te uslove. Četvrto, što se tiče kretanja gospodina Haradinaja po Kosovu, UNMIK takođe nema ništa protiv, i biće spreman da ispuni sve ono što se traži u predlogu Odbrane, ako Sud promeni svoje uslove za privremeno puštanje na slobodu, osim onog što je navedeno u paragrafu 27 (B) kako smo naveli u pismu. Da bi UNMIK obezbedio ličnu zaštitu gospodina Haradinaja u kretanju između dve lokacije, to mora da se najavi ranije. Period od 24 sata ranije za UNMIK je ono što je prihvatljivo. Period od jednog sata ranije, može biti prihvatljiv samo u izuzetnim slučajevima. Ja vam se zahvaljujem na vašem vremenu i spreman sam da odgovorim na pitanja.

prevodilac: Izvinjavamo se. Nismo imali tekst i gospodin je prebrzo govorio.

SUDIJA AGIUS: U redu. Hvala vam gospodine Rossin. Da li ima pitanja za gospodina Rossina?

TUŽILAC MOORE: Ne, hvala vam.

SUDIJA AGIUS: Ima nešto o čemu sam hteo da razgovaram sa vama gospodine Rossin. Dokument, ili izveštaj, ili odgovor Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara za Kosovo od 1. septembra odnosi se na zahtev Odbrane.

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Da, časni Sude, tako je.

SUDIJA AGIUS: Ali, ne osvrće se na primedbe koje je stavilo Tužilaštvo.

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Da, to je tačno jer je vaš zahtev došao pre nego što je podnet taj prigovor.

SUDIJA AGIUS: Da tačno. Tu su izneti neki problemi. Oni su manje više vezani za ličnost gospodina Jessen-Petersena.

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Da, gospodine.

SUDIJA AGIUS: Postoji određeni nagoveštaj naklonosti UNMIK-a da tako postupi. I treće, ono što je vrlo važno jeste tvrdnja koju je danas ovde izneo gospodin Moore u Sudu. Ja to neću da ponavljam. Mi naravno ne znamo detalje ovoga što je rekao gospodin Moore, niti vi znate, niti Odbrana. Da li imate nešto da dodate tome sa stanovišta UNMIK-a? Ne zaboravite da ste vi ovde predstavnik UNMIK-a, a da niste u ličnom svojstvu.

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Da, to znam časni Sude. Ja u ovoj stvari ne govorim lično.

SUDIJA AGIUS: Ne želim da vas učim, ali . . .

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Hvala vam. Što se tiče prvog pitanja u vezi sa gospodinom Jessen-Petersenom, odnosno njegove lične uloge ili ličnog stava koje je Tužilaštvo navelo, želim da kažem da gospodin Jessen-Petersen i zapravo svi mi u UNMIK-u imamo dugotrajne odnose sa gospodinom Haradinajem u njegovim različitim političkim ulogama u proteklim godinama. Naše iskustvo s njim, a naročito kada je bio predsednik vlade, je bilo vrlo pozitivno. Specijalni predstavnik Generalnog sekretara gospodin Jessen -Petersen ima čitav niz odgovornosti po rezoluciji 1244, da uspostavi stabilnost, da se postara da Kosovo krene napred, da se izgrade institucije samouprave, da one ojačaju i tako dalje. I naravno da se gradi jedan multietnički duh. U svim ovim oblastima naše iskustvo rada sa gospodinom Haradinajem je bilo vrlo pozitivno. On je igrao vodeću ulogu u mnogim od ovih oblasti dok je bio na vlasti i u tom duhu je gospodin Jessen -Petersen i davao svoje izjave. Naravno, ni na koji način on se nije doticao optužbi, koje su predmet optužnice. To je na Sudu da odluči. Mi ni na koji način nemamo mišljenje o tome. Što se tiče druge primedbe, UNMIK, mi, po samoj rezoluciji imamo obavezu da saradujemo sa Tribunalom i u tom smislu posebna zaduženja ima i Specijalni predstavnik. Prema tome ako mi imamo mogućnost da damo garancije, da odgovorimo na uslove koje postavlja ovaj Sud, mi ćemo to da učinimo, bilo da se radi o nadgledanju kretanja, o bezbednosti optuženih koji su privremeno pušteni na slobodu i slično. Mi smo uvek spremni na saradnju i da dostavimo potrebne informacije u tom smislu. Ako govorimo o gospodinu Haradinaju i njegovoj posebnoj političkoj ulozi i našoj proceni te uloge, ako bi mu se to dozvolilo, imam dva komentara. Jedan se tiče konstruktivne

prevodilac: Da li bi gospodin Rossin mogao da uspori zbog prevodilaca.

ZAMENIK SPECIJALNOG PREDSTAVNIKA GENERALNOG SEKRETARA UN ZA UNMIK NA KOSOVU - LAWRENCE ROSSIN: Izvinite. Dakle, konstruktivno postupanje i saradnja je naša dužnost prema rezoluciji kojom smo osnovani. I mi smatramo da je to do sada bio slučaj. Mi, s druge strane, moram to da naglasim, ne zastupamo da je potrebno da gospodin Haradinaj igra određenu ulogu. Nije na nama da tako nešto kažemo. Mi samo opisujemo naše uverenje o posledicama i prirodi uloge koju bi mogao da odigra ako bi mu se to dozvolilo vašom odlukom. Treće, što se tiče informacija, mi ih nemamo. Pripremajući se da dođem ovde, ja sam razgovarao s našom policijom i mogu da vam potvrdim da su slani izveštaji svake dve nedelje koji se tiču paragrafa 9. vaše odluke. Ja sam takođe razgovarao sa sekretarom ovog Tribunala. Imali smo jedan opšti razgovor o odgovornostima i zaduženjima koje imamo u tom smislu, dakle i da nadgledamo zaštitu, koju policija mora da može da pruži i potencijalnim svedocima. Policija me nije obavestila da su slične informacije doprle do njih. Hvala vam.

SUDIJA AGIUS: Hvala vama. Gospodine Moore, to što on nije bio upoznat s nekim informacijama, ne znači da to negira ono što vi navodite u vašem odgovoru. Želim da to bude jasno. Mislim da bismo ovde mogli da završimo, osim ako nema daljih predloga.

ADVOKAT EMMERSON: Ne znam da li ćete mi dozvoliti, da kažem još nekoliko reči u našem konačnom odgovoru. One se tiču uglavnom procedura.

SUDIJA AGIUS: U redu. Samo budite kratki.

ADVOKAT EMMERSON: Biću vrlo kratak. Bez obzira da li je reč o pitanju pravičnog suđenja ili ne, ono što je gospodin Moore hteo da kaže u svojoj argumentaciji, je, da bi konačno moglo da se ukine i njegovo privremeno puštanje na slobodu. I to je ono proceduralno pitanje koje mene ovde brine. Drugo, imali smo čitav niz pritužbi koje su došle na dnevni red vrlo kasno. Vi ste izneli jednu soluciju, a to je mogućnost obelodanjivanja dokaznog materijala zastupnicima Odbrane. Ja samo želim da kažem da se u Ujedinjenom Kraljevstvu tako nešto smatra kršenjem profesionalne etike, da advokati primaju materijal na taj način. To podriiva poverenje između advokata i klijenta. Mi časni Sude, ne tvrdimo sada ovde pred vama, da smo mi u stanju da izvedemo neke dokaze u vezi s tim. Ako ih ima, do njih će se doći bez obzira koliki rok se da. Ovde je pomenut rok od tri meseca. Ali, ako bi bilo nešto, što bi nam uveliko pomoglo, u smislu rasprave i razmene mišljenja, onda to treba da se učini podnošenjem odgovarajućeg predloga, kad za to dođe vreme.

SUDIJA AGIUS: Hvala. Da li bi sa stanovišta profesionalne etike vaša pozicija bila drugačija ukoliko bi vaš klijent pristao na tako nešto?

ADVOKAT EMMERSON: Što se tiče domaćeg sudstva – ne – ali ja znam da ono nije nešto čime se Tribunal rukovodi.

SUDIJA AGIUS: Da, ali to se već događalo.

ADVOKAT EMMERSON: To je nešto sasvim. . .

SUDIJA AGIUS: Vi niste jedini slučaj. Ovdje se to ponekad primenjuje.

ADVOKAT EMMERSON: Postoji sasvim drugačija procedura u sudstvu u UK. Naime, u tom slučaju Sud mora da imenuje jednog posebnog advokata koji će onda da zastupa interese opruženog.

SUDIJA AGIUS: Mislim da ne treba da posvetimo još vremena ovom pitanju.

SUDIJA AGIUS: Da, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Veoma sam zahvalan kolegi što me je podsetio na naše nacionalno sudstvo. Što se mene tiče, to je nešto novo. Naravno da je ono korisno ako osigurava fer postupak za sve strane. Ako u konkretnom slučaju postoji mogućnost nezavisnog zastupnika, da bi branio interese okrivljenog, Tužilaštvo ne bi imalo ništa protiv toga, ali ja nema nikakve instrukcije u vezi s tim.

SUDIJA AGIUS: To je nepoznati teren i ja ostavljam mogućnost, da o tome raspravljamo drugi put. Mislim da smo iscrpli sve teme. Donećemo odluku čim postignemo saglasnost. Hvala vam.

Sednica je završena u 16.07 h

